

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 24
apríl 2014
cena 0,60 EUR

4

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

V gulagu s atentátnikom na Tisa

NÁŠ ROZHOVOR

Ján Košút (1926) bol v roku 1945 v maturitnom ročníku. Stihol ešte urobiť písomné skúšky, ale k ústnym sa nedostal. Musel nastúpiť na vojenský výcvik do Sekúl. Viedli ho Nemci, ktorí už v tom čase boli demoralizovaní z vývoja vojny, takže nebránili mladým študentom, aby opustili útvar. Odišiel aj Janko Košút, no výlet do Sekúl ho stál takmer deväť rokov na Sibíri. Keď sa odtiaľ vrátil, mal 27 rokov. Vo Zvolenskej Slatine, kam sa z gulagu vrátil, sa stal obdivovaným hrdinom. Po dvoch rokoch sa oženil s Jankou. Neskôr napísal niekoľko knížiek, v ktorých pôsobivo, priam poeticky opísal život na dedine v prvej polovici 20. storočia a v sovietskom gulagu.

Narodili ste sa vo Francúzsku v roku 1933. Prečo ste sa vrátili na Slovensko?

Košútovci v Prahe v roku 1957

Foto archív

Prišla som s rodičmi v roku 1937, keď som mala štyri roky. Aj vo Francúzsku bola v tom čase veľká nezamestnanosť a prvých, koho sa zbavovali, boli cudzinci. Vrátili sme sa do rodnej obce môjho otecka, do Zvolenskej Slatiny.

Ako ste sa zoznámili s manželom?

Poznala som ho ešte pred vojnou, lebo chodieval do kostola vo Zvolenskej Slatine. Bol tam predsedom združenia katolíckej mládeže. Chodili sme do dorastu, no ja som bola malé dievča, o sedem rokov mladšia ako Janko.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Arpád Tarnóczy
**Inšpirujúce
zastavenia v čase** 2
Eva Zelenayová
**Niekedy stanovy
nestačia** 3

**Výročné
schôdze
na stranách** 4-5-6-7
Mária Dvorčáková
**Silný odkaz
z Bijacoviec** 8

Ján Litecký Šveda
**Odkaz marca
– verní sebe** 9
Vojtech Ottmar
**Neuveriteľná drzosť
sudcu** 12

Jozef Herman
**Sloboda je silný
magnet** 13
Mikuláš Tóth
**Vytlačajú nás
tí istí** 14

Pripomínáme si životné jubileá kardinálov Tomku a Korca

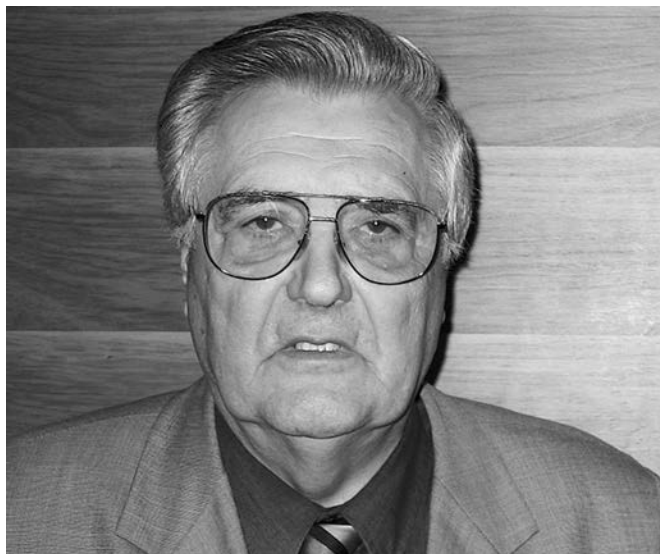
Inšpirujúce zastavenia v čase

V poslednom úvodníku som písal o našom väzenskom sne, o slobode a spoločenskom usporiadaní po „zmene“ v našej vlasti. Po novembri 1989 sme nastúpili cestu, ktorú si organizujeme a realizujeme sami. Isteže sú tu vplyvy „mocných“ tohto sveta, ktorým usilovne sekundujú kolaborujúci občania (pravdepodobne nie Slováci), či tí, ktorým je tridsať strieborných životným cieľom. Bolo by už načas uvedomiť si, že voľby sú najsilnejšou zbraňou občanov. Zázraky sa nedejú, k demokracii je dlhá cesta, ale najprv musí zvíťaziť v každom z nás. Slovensko si zaslúži mať dobrých politikov, ktorí majú svedomie ukotvené v kresťanskom dedičstve svojich predkov.

Uplynulý mesiac bol bohatý na udalosti. Znovu začína platiť právo silnejšieho a „pravda“ je podružným faktorom. Krym už zažil veľa krvi. Situácia sa opakuje a jej symbolom je aj socha Lenina, okolo ktorej sa to na Kryme deje. Lenin, Breonstein (Trockij) a ich výkonný vrah Béla Kún, ČEKA, NKVD, KGB a ich následnícke organizácie sa prezentujú aj dnes a opakujú históriu. Ruský historik S. P. Melgunov o nich píše: Na Kryme vrchný veliteľ teroru Béla Kún a jeho kompliká zemľanka dali postrieľať stotisíc ruských vojakov bielogvardejcov, ktorým bola najprv udelená amnestia. Účel bol, navodiť atmosféru strachu, ktorou červená moc pracovala prakticky až do roku 1990. Bulváre Krymu boli poznačené umučenými a obesenými v kilometrových radoch, modlím sa, aby sa to neopakovalo s ukrajinskými posádkami na ich štátnom území. Svet bude platiť za haagsky rozsudok o Kosove.

Výročia nám vracajú aj spomienky na význačné osobnosti slovenského národa, ktoré v novoveku zanechali, či zanechávajú hlboké stopy aj s medzinárodným dosahom. M.R. Štefánik je boľavým symbolom Slovenska. Bol spoluzakladateľom prvej ČSR, otvoril dvere Masarykovi, Benešovi do Európy. Napriek tomu, že o jeho prilete do Ivanka pri Dunaji vedeli štyri dni vopred, neprišiel ho privítať ani jeden z nich a ani žiadni oficiálni predstavitelia štátu. Poslali tam však vojakov s rozkazom strieľať. „Stratili“ sa dokumenty nielen českej provincie, ale aj talianskej a francúzskej vojenskej misie. Uvítací strelci a zametači stôp boli bohato odmenení. Plukovník Plaz bol povýšený na generála a odvelený do diplomatických služieb do Londýna, špicel Mgr. Ján Šebo do diplomatických služieb v Bolívii. Synovec M. R. Štefánika mjr. Pavol Štefánik bol nielen degradovaný, ale aj politický väzeň.

Pamätáme na jubileá súčasných slovenských duchov-

ných veľikánov kardinála Korca i kardinála Tomku a radi sa pripájame k ich gratulantom. Modlíme sa, aby nám ešte zo seba darovali to dobro, čo v sebe majú a čo Slovensko tak veľmi potrebuje, aby sa raz zjednotilo.

Sedemdesiatepiate výročie vzniku prvého Slovenského štátu je historický fakt. 14. marec 1939 preto nemôžeme vynechať zo svojej histórie a obraz o tejto dobe je potrebné kreovať aj zo svedectiev ľudí, ktorí ešte žijú. Čierne-biele videnie vecí má k objektivite ďaleko. Pri tejto príležitosti sa veľakrát opakuje slovo kolaborácia, áno bola a je stále aktuálna. V Česku sa zoznamy kolaborujúcich s ríšou za protektorátu stratili. Údajne ich tam bolo veľmi veľa. Zaráža však fakt, že o kolaborácii hovoria marxisticko-leninské elity. A stále útočia na Slovensko, na štátnosť, na náboženstvo, teda na hodnoty, ktoré tu už boli deformované od roku 1945. Vychádza mi to tak, že kolaboranti si plnia úlohy aj dnes, i keď sa už nachádzajú v štruktúrach iných strán. Jeden z veľkých útokov proti katolíckej cirkvi sa vedie prostredníctvom kauzy Bezák. Politickí väzni ZPKO sa modlia za pomoc Ducha svätého pre Róberta Bezáka, aby sa vrátil k plneniu kňazských sľubov.

Želal by som si, aby sa nám vrátila hrdosť, láska k vlasti, dobrota a ochota vzájomne si pomáhať. Naše dejiny sú popretkávané veľikánmi ducha, nech sú našimi vzormi. Inšpirujeme sa nimi. A zveľaďujeme našu krásnu vlasť. .

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Peter Bielik, Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Jozef Rydlo a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **Fax:** 02-5296 4610 ● **e-mail:** info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 0,60 EUR ● **Čeloročné predplatné:** 7 EUR ● **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 45 USD vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Sberbank Slovensko:** 4000128109/3100 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** ART&PRESS, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

Členským základniam PV ZPKO

Prosíme členskú základňu o názor na možnú reorganizáciu, ktorú vyvoláva predpokladaný stav financií. Súčasnú štruktúru za daných podmienok nemôžeme realizovať. Keďže ide o zmeny, ktoré môže odsúhlasiť len **SNEM**, musíme rátať s mimoriadnym snemom. Jeho uskutočnenie je podmienené výškou a časom obdržania dotácie. Pripraviť sa však organizačne a obsahovo musíme. Názory a uznesenia z výročných schôdzí vyhodnotíme na republikovej rade, najskôr po obdržaní finančnej dotácie z Ministerstva vnútra SR. Pripomienky, prípadné zmeny, doplnky a iné podľa uznesenia republikovej rady zapracujeme do návrhu na snem.

Organizačný poriadok – návrh č. 1

K personálnej časti: nie mená, len funkcie, honorované a iné.

Centrála:

1. predseda,
2. sekretárka-vedúca úradu,
3. účtovníčka-hospodárka,
4. redaktorka,
5. grafik.

Teda päť honorovaných (odmeňovaných) osôb. Aj tu existujú varianty hlavne v účtovníctve.

Úprava pracovného času na sekretariáte PV ZPKO:

3x v týždni po 5 hodinách.

Regionálne organizácie:

zachovať súčasný stav – upravený tak, že bude 8 regionálnych centier

(v každej župe). Nemusi byť v krajiskom meste, ale tam, kde má organizácia personálne a materiálne vybavenie (kancelárie, komunikačné prostriedky a iné). Rozhodujúca je najmä výška finančných nákladov. Je to dôležité, lebo tento návrh (doplnený, či pozmenený) vyvoláva zmeny stanov a ich následné schválenie, čo môže vykonať len snem.

Rozdelenie financií z dotácie bude regionálnym organizáciám pridelené podľa stavu členskej základne. Informácie a účtovné doklady treba obratom doručiť do centrál. Taktiež iné návrhy, metodické postupy a podobne.

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

Niekedy stanovy nestačia

Podľa stanov PV ZPKO sa nemôže stať členom organizácie uchádzač, ak bol členom komunistickej strany. Je to logická požiadavka, ibaže nie vždy je spravodlivá. V Žiari nad Hronom takýto striktný prístup k jednému členovi rozdelil členskú základňu na dva tábory.

Nedávno si v Bijacovciach pripomenuli 63. výročie popravy Pavla Kalinaja. Po vojne pracoval na Miestnom veliteľstve ZNB v Bratislave a rukami mu prechádzali dôležité tajné správy. Ako veriaci človek sa vzoprel represii, ktorú štát pripravoval proti cirkvi. A tak poskytoval jej predstaviteľom chýlostivé informácie, za ktoré ho najskôr neľudsky mučili a nakon aj popravili. Mohol by sa, podľa dnešných stanov PV ZPKO, uchádzať o členstvo? Zrejme nie, lebo bol členom strany.

Knieža Anoškin sa na výročnej členskej schôdzi bratislavskej pobočky PV ZPKO priznal, že je členom oboch organizácií, teda PV ZPKO aj

KPVS. A vyhlásil, že je pripravený urobiť všetko preto, aby sa tie dve organizácie opäť spojili. Ibaže stanovy PV ZPKO nepripúšťajú členstvo „v združeníach podobného charakteru a poslaní ako PV ZPKO registrovaného v SR“. Napriek tomu na tejto schôdzi vznikla komisia, ktorá má za cieľ zjednotenie oboch organizácií politických väzňov. Nuž, život nie je jednotfarebný a vždy treba citlivo pristupovať k riešeniu problémov.

SLOVO SVEDECTVA

Na tej istej schôdzi boli s podmienukou prijatí noví členovia organizácie. Právoplatnými sa stanú až vtedy, keď sa preukážu, že neboli členmi komunistickej strany, ŠtB ani vysokými funkcionármi SZM.

Dosiaľ v členskej základni rezonuje návrh, ktorý na XI. sneme PV ZPKO predložil podpredseda organizácie Anton Malacký. Išlo o organizačný zámer, v ktorom sa zamýšľal, ako ďalej s organizáciou politických väzňov. Ide o kardinálnu

otázku, ale zatiaľ nenašla adekvátnu odpoveď. Mnohí členovia sa síce vyjadrili, že nesúhlasia s obmedzenou časovou existenciou organizácie, ale konkrétne riešenie nenavrhl. V podstate ide o to, či má organizácia opodstatnenie aj potom, keď vymrie generácia politických väzňov. Táto otázka je dôležitá aj preto, že finančná dotácia je viazaná na účastníkov III. odboja. Z výročných členských schôdzí vyplynulo, že do PV ZPKO sa za členov hlásia aj potomkovia politických väzňov.

Na Slovensku jestvujú organizácie, ktoré vyvíjajú svoju činnosť proti dvom totalitným režimom – fašizmu a komunizmu. Protifašistický zväz už od konca druhej svetovej vojny, protikomunistický pochopiteľne mohol začať svoju činnosť až po roku 1989. Ak platí, že o demokraciu treba bojovať, potom by si spoločnosť mala pestovať bašty proti totalitným režimom, k akým PV ZPKO určite patrí.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Na výročných členských schôdzach o zmenách v organizácii

Odporúčania nie sú jednomysel'né

Do 26. marca sa v regiónoch Slovenska uskutočnili výročné členské schôdze PV ZPKO. Vedenie organizácie odporúčalo pobočkám zaoberať sa návrhom na zmenu štruktúry PV ZPKO a upozornilo, že ak k nej dôjde, bude nevyhnutné zmeniť stanovy. A o zmene stanov môže rozhod-

núť iba snem. Takže je pravdepodobné, že sa tohto roku uskutoční mimoriadny snem, aby reflektoval situáciu po dlhodobom krátení dotácie na činnosť organizácie. Príspevky, ktoré prišli po uzávierke čísla uverejníme v nasledujúcom Svedectve.

Navzájom sa povzbudzujú

Výročná členská schôdza regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre sa niesla v slávnostnom duchu. Konala sa 18. marca a za čestného predsedu bol zvolený zakladateľ organizácie Pavol Lavo. Roky aktívne viedol organizáciu a dodnes pomáha pri jej činnosti.

V roku 2013 odišli na večnosť štyria členovia organizácie, medzi nimi aj bývalý predseda Dezider Greguš. Za členov boli prijatí rodinní príslušníci politických väzňov, čím organizácia môže ďalej plniť svoje poslanie. Účastníci členskej schôdze jednomysel'ne schválili návrh novej organizačnej štruktúry PV ZPKO III. odboj.

Rovnako hlasovali za návrh na zvýšenie ročného členského poplatku na dva plus jedno euro, pričom z navýšenia budú od roku 2015 financovať činnosť vlastnej organizácie. V diskusii vyjadrili nespokojnosť, že nikto z vedenia PV ZPKO sa nezúčastnil na ich členskej schôdzi.

Vľavo čestný predseda Nitry Pavol Lavo.

Foto archív

Napriek nežičlivým vonkajším okolnostiam sa členovia navzájom povzbudzujú a veria, že ich obeta nebola márna. Predsedníčka RO PV ZPKO Alžbeta Loudová poďakovala všetkým prítomným za porozumenie pomôcť

preklenúť zlú finančnú situáciu. Našej redakcii odkazuje, že sme v minulom čísle Svedectva uviedli nesprávny dátum narodenia pani Emílie Sobotovej, ktorá sa narodila 1. júla 1933. Za chybu sa ospravedľujeme. (es)

V Nitre rokovali za okrúhlym stolom.

Foto archív

Rokovanie v Pezinku.

Foto A. Malacký

Ing. Ján Litecký Šveda predsedom v Bratislave

Vznikla komisia pre zjednotenie

Výročná členská schôdza bratislavskej pobočky sa konala 26. marca. Od poslednej schôdze, ktorá sa uskutočnila pred rokom, osem našich členov zomrelo, no prihlásilo sa 17 nových, ktorých schôdza prijala zatiaľ podmienčne. Traja noví na schôdzu aj prišli. Podmienka spočíva v tom, že noví členovia musia dať písomné čestné vyhlásenie, že neboli v KSS, ŠtB ani vo vysokých funkciách SZM. Každý, koho sa to týka, dostane od bratislavskej pobočky v tejto veci list.

Medzi Bratislavčanov prišiel aj predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy, ktorý vysvetlil prítomným novú organi-

začnú štruktúru organizácie. Otázka mimoriadneho snemu PV ZPKO ostáva stále otvorená, lebo v podstatnej miere závisí aj od času a výšky finančnej dotácie na rok 2014.

Prítomní si vypočuli návrh novely zákona o politických väzňoch, pre ktorý je potrebné nájsť nám ochotných poslancov, ktorí by ho predložili do parlamentu. Pomoc v tejto veci prisľúbili exposlanci NR SR a členovia našej pobočky Mgr. Rafael Rafaj a Dr. Jozef Rydlo. Členovia pobočky odmietli návrh na zmenu názvu organizácie.

Doterajší predseda bratislavskej pobočky Ján Košiar sa vzdal funkcie a za nového predsedu bol zvolený Ing. Ján Litecký Šveda. Je členom redakč-

nej rady Svedectva a jeho pravidelným prispievateľom. Je aktívny aj v iných národne orientovaných kresťanských organizáciách (Matica slovenská, Konzervatívne Slovensko, Panslovenská únia).

V diskusii sa prítomní venovali aj smutnej skutočnosti, že politickí väzni, ktorých spájalo utrpenie v komunistických žalároch, sú dnes rozdelení vo viacerých organizáciách. Na návrh z pléna odhlasovali vytvorenie komisie, ktorá sa bude venovať možnému zjednoteniu PV ZPKO III. odboj s KPVS. Za predsedu bol zvolený Juraj Anoškin a za členov Jozef Dečo, Rafael Rafaj a Jozef Rydlo.

Ján Košiar

Kriticky v Pezinku

Členovia regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava – okolie sa na výročnej členskej schôdzi stretli 25. marca v Pezinku. Predseda Anton Malacký privítal primátora Pezinka Mgr. Olivera Solgu a jeho zástupcu Ing. Jána Čecha. Oznamil, že v roku 2013 odišlo do večnosti šesť členov organizácie.

Vysvetlil okolnosti vzniku svojej vízie organizácie do budúcnosti, ktorú predložil na ostatnom sneme (bola uverejnená vo Svedectve č. 9/2013), aj vzdanie sa svojej polročnej odmeny, aby pomohol preklenúť

nedostatok finančných prostriedkov v roku 2013. Tiež vyjadril nesúhlas s návrhom na uskutočnenie mimoriadneho snemu v roku 2014. V správe konštatoval, že „život našej pobočky každým rokom stráca na aktivite, nie žeby sa nám nechcelo, ale súvisí to s vysokým vekom a zdravotnými problémami členov“.

V uznesení zo schôdze sa konštatuje, že jej účastníci zobrali na vedomie odhalenie pamätníka príslušníkom PTP na budove bývalého Okresného súdu v Pezinku. Že nesúhlasia so zvolaním mimoriadneho snemu

v roku 2014 a že zdieľajú nesúhlasný postoj Františka Belicu k vyjadreniu predsedu PV ZPKO A. Tarnóczyho vo Svedectve č.3 k osobe predsedu správnej rady ÚPN O. Krajňáka, „ktorý ako priamy potomok politického väzňa, si v minulosti niečo asi pretrpel. Považujú za nevhodné menovaného predstavovať celému Slovensku v negatívnom svetle“. A odporúčajú poveriť J. Kovačovského, aby pokračoval v začatej aktivite na rekonštrukcii pamätníka v cintoríne Vračka (bývalý Ružinovský cintorín).

(zl)

Partizánske do Bánoviec

Výročná členská schôdza regionálnej organizácie PV ZPKO v Bánovciach nad Bebravou sa uskutočnila 12. marca.

Schválila presun členov z okresu Partizánske do regionálnej pobočky Bánovce nad Bebravou. Odporučila do legislatívneho konania NR SR

návrh zákona o postavení a pôsobnosti PV ZPKO. Odporučila tiež návrh organizačnej štruktúry PV ZPKO III. odboj aj nový názov Politickí väzni III. odboja a poverila svojho predsedu Mirka Tuchyňa aby zastupoval regionálnu organizáciu na sneme a podporoval túto zmenu.

Za predsedu RO PV ZPKO bol opäť zvolený Mirko Tuchyňa, za predsedníčku regionálnej pobočky v Bánovciach nad Bebravou bola zvolená Eva Bieliková a za predsedu pobočky v Topoľčanoch Michal Manduch.

(mt)

Pripomienky z Ilavy

Výročná členská schôdza regionálnej pobočky PV ZPKO v Ilave – Považskej Bystrici sa uskutočnila 24. marca. Hostí pána Turcera z Mestského úradu a predsedníčku RO PV ZPKO v Trenčíne Helenu Hošťákovú privítala predsedníčka organizácie Hedviga Slivková.

V správe konštatovala, že aj napriek nedostatku finančných prostriedkov dokázali zabezpečiť údržbu a výzdobu pamätných tabúl a dôstojné pietne spomienky. Poďakovala sa mestu Ilava a obci Zliechov za doterajšiu podporu a vyslovila nádej, že to nebude inak ani v budúcnosti. Prítomní neschválili

návrh na zlúčenie regionálnych pobočiek Ilava a Trenčín. Schválili návrh zákona o postavení a pôsobnosti PV ZPKO s dôvodovou správou, ale pán Sládek upozornil na rozpor v § 5, bod 3 s bodom 4. Odmietol návrh k budúcnosti organizácie PV ZPKO pána Malackého.

(hs)

Nezabúdajú na imobilných

Výročná členská schôdza regionálnej pobočky PV ZPKO v Trenčíne sa uskutočnila 6. marca. Viedla ju predsedníčka Helena Hošťáková.

Organizácia má 45 členov a svoju činnosť prispôbila finančným možnostiam. Zorganizovala každoročnú pietnu spomienku na Gymnázium Ľ. Štúra v Trenčíne, jej členovia sa zúčastnili pietnej spomienky v Ilave, Leopoldove a v Bratislave na cintoríne vo Vrakuni. Slávnosť v Zliechove zorganizovala predsedníčka ilavskej pobočky Hedviga Slivková. V regióne žije sedem imobilných členov, ktorých počas roka navštevujú.

Pri pamätnej tabuli v trenčianskom gymnázium Helena Hošťáková povedala, že „20. február 1951 sa zapísal krvavými písmenami do dejín nášho národa. V tú noc, či skoré ráno vyhlasiť životy troch mladých ľudí, absolventov Gymnázia Ľ. Štúra v Trenčíne, Antona Tunegu, Alberta Púčika a Eduarda Tesára“. Pripomenula, že „pri procese, v ktorom ich súdili bolo obžalovaných 82 ľudí. Boli rôzneho veku, náboženstva, povolania – vys-

V strede predsedníčka Helena Hošťáková pripomenula martýrstvo študentov trenčianskeho gymnázia.

koškoláci, roľníci, robotníci, úradníci, vojaci, dôstojníci, pedagógovia i predstavená kláštora“. Spomínala: „Koľko ľudí v ére socializmu padlo za obeť pred nimi a koľko po ich nezmyselnej poprave, to sa hádam nikdy nedozvieme, lebo o život ľudia neprichádzali iba na popravisť z rúk kata, ale aj pri vyšetrovaní, vo väzniciach v rámci prevýchovy a pri eskortách, keď si eskortujúci z rozmaru chceli zastrieľať a povedali, že väzeň sa pokúsil o útek. Kde však hľadať jeho hrob? Kto dikto-

Foto archív
val sudcom aký rozsudok majú vyriešiť? Kto prikázal vyšetrovateľom, aby človeka dobili? Na mnohé otázky čakáme odpoveď – no akosi neprichádza. A dejiny vytrvalo mlčia, ako by sa boli listy a kroniky éry socializmu stratili.“ Vo väzniciach zomrelo 15726 ľudí, povedala pani Hošťáková a pripomenula aj štatistické údaje, svedčiacie o tom, ako sa bývalý režim vysporiadaval s jeho odporcami. Nemožno na obeť zabudnúť, lebo sú mementom totality.

(ez)

Trenčianska organizácia si uctila pamiatku gymnazistov Tunegu, Púčika a Tesára.

Foto archív

Trnavská výročka

Ako po iné roky, aj tohto roku sa v marci (dvanásteho) stretli členovia regionálnej organizácie PV ZPKO v Trnave na výročnej členskej schôdzi.

Boli sme radi, že sme mohli medzi našimi vzácnymi hosťami privítať zástupcu ÚPN Petra Jaška, predsedu bratislavskej pobočky dp. Jána Košiar a zástupcu Trnavského samosprávneho kraja Jozefa Behúla. Na druhej strane nám bolo ľúto prázdnych stoličiek, ktoré naši politickí väzni, ktorí v tomto roku zomreli, už nikdy neobsadia. Zároveň nás potešilo, že za našich nových členov sa prihlásili najbližší rodinní príslušníci zosnulých politických väzňov. Aj týmto spôsobom si uctili ich pamiatku a odkaz. (vo)

Predseda Vojtech Ottmar v strede na výročnej schôdzi trnavskej regionálnej organizácie.

Foto J. Košiar

Počas rokovania v Trnave. ● Mladá generácia medzi politickými väzňami v Trnave.

Foto J. Košiar

Silný odkaz z Bijacoviec

Politickí väzni ZPKO Spišská Nová Ves - Levoča s krajským predsedom Štefanom Novákom a členmi Jozefom Ištókom a Romanom Jesenským zorganizovali pietnu spomienku 63. výročia popravy Pavla Kalinaja. Politických väzňov 13. februára privítal na obecnom úrade starosta Bijacoviec Mgr. Ján Pivovarníček.

Pavol Kalinaj sa narodil 14. júla 1915 v Bijacovciach. Otec mu zomrel v prvej svetovej vojne. Po vychodení šiestich tried ľudovej školy pracoval ako paholok. V roku 1937 narukoval do Opavy na vojenskú prezenčnú službu. S vyznamenaním absolvoval poddôstojnícku školu a úspešne skončil tri triedy meštianskej školy. V bojoch proti nemeckej armáde v roku 1938 bol dvakrát ranený. Od 15. apríla 1940 pracoval na Hlavnom veliteľstve žandárstva v Bratislave, odkiaľ bol v januári 1942 ako nespoľahlivý prepustený. Dôvodom bolo podozrenie, že schovával židovských utečencov. Zúčastnil sa SNP, oženil sa a mal jedno dieťa. Vstúpil do KSS a od roku 1946 do svojho zatknutia v roku 1949 vykonával kancelársku službu na Miestnom veliteľstve ZNB v Bratislave.

Kalinaj a spol. sa rozhodli sabotovať akcie Štátnej bezpečnosti, lebo akcie represívnych zložiek proti cirkvi boli pre nich morálne neprijateľné.

Politickí väzni košického regiónu so študentmi v Bijacovciach.

Foto M. Dvorčáková

Tým viac, že sa na nich museli podieľať ako ich súčasť. Celá obžaloba bola postavená na tvrdení, že Pavol Kalinaj nahovoril Bernarda Jaška na krádež ďalekopisov, ktoré prechádzali cez jeho stanicu. Po úteku cez slovensko-rakúske hranice by ich odovzdali nepriateľskej mocnosti. O obsahu ďalekopisov mal Kalinaj informovať zástupcov slovenskej cirkvi a tým ich varovať pred pripravovanými akciami.

Vo vykonštruovanom súdnom procese bol obvinený podľa paragrafov zákona na ochranu ľudovodemokratickej republiky č. 231/1948 Zb. Počas vypočúvania bol surovo týraný,

takže na popravisko ho bezvládneho museli vyniesť. Bol popravený 17. februára 1951 na nádvorí Krajskej súdnej väznice v Bratislave.

Pri pamätnej tabuli Pavla Kalinaja položili veniec študenti a pedagógovia Stredného odborného učilišta v Bijacovciach. K prítomným sa prihovoriť okresná predsedníčka Mária Dvorčáková a krajský predseda Štefan Novák. Pietne spomienky za prítomnosti mladej generácie majú veľký význam pre lepšie oboznámenie sa spoločnosti s krutosťou prenasledovania v rokoch 1948 až 1989.

Mária Dvorčáková

Bozk za 100 eur

Trinásty marec 2014 bol mojím šťastným dňom. Tak obyčajne, ľudsky. Našu kanceláriu na Obchodnej ulici v Bratislave navštívil 95-ročný Ľudo Matejov z Bánoviec nad Bebravou a požiadal ma, či môže mňa a našu redaktorku pobožkať. Za našu prácu, za stanoviská vo Svedectve a za činnosť našej organizácie. Pohladil mi dušu a navyše prispel na našu činnosť 100 eurami.

Vďaka Vám, nech Vám Pán Boh dá zdravie a splní Vaše modlitby, aby bolo Slovensko jednotné.

Arpád Tarnóczy

Odozva na žiadosť

Od predsedu Združenia miest a obcí Slovenska Jozefa Dvonča došiel predsedovi PV ZPKO Arpádovi Tarnóczymu list tohto znenia:

„Listom zo dňa 29. januára 2014 ste ma požiadali o tlmočenie požiadavky bezplatného cestovania v prostriedkoch mestskej hromadnej dopravy pre členov združenia Politickí väzni Zväz protikomunistického odboja. Dovoľujem si Vás informovať, že informáciu zástupcom miest a obcí sprístupním pri príležitosti rokovania niektorého z orgánov Združenia miest a obcí Slovenska.“

Odkaz marca – verní sebe

Každý národ si pamätá veľa dní a udalostí zo svojej histórie, no tých naozaj významných dátumov je vždy len zopár. Pripomínať si takéto dni nie je len slušnosť voči predkom, ale aj povinnosť voči potomkom. Pre nás Slovákov medzi tie absolútne najväčšie dni patrí 14. marec 1939. Nakoniec – o je-

ho význame tak historickom, ako aj politickom už vyšlo niekoľko zásadných a dôležitých historických prác, tak ako aj o slovenskej histórii. Oveľa horšie je to však s prezentáciou slovenských dejín a slovenských postojov v masmédiách. Tam sa každý Slovák musí cítiť ako na nepriateľskom území. Práve 14. marec vyvoláva veľa konfliktného rozruchu – hoci tým naši nežičlivci iba sami dokazujú, aký je to mimoriadny deň. Pretože každý veľký dátum, okrem veľkých zmien a veľkých prisľubov, prináša aj nové napätia a nové trecie plochy.

Múdry človek si spoločenský život organizuje čo najviac v súlade s prírodou a svojou prirodzenosťou, metafyzicky vzťahnutou k Bohu. Je umením národov, aby si v tejto večnej hre síl vytvorili oázu, v ktorej môžu realizovať svoje hodnoty, alebo aspoň prežiť. Slováci boli národom už na úsvite novovekých európskych dejín, no po sľubnom začiatku potom veľmi dlho nemali svoje inštitúcie, ktoré by toto spoločenstvo spravovali podľa jeho prirodzenosti a na jeho dobro. Rok 1939 bol výsledkom dlhého prirodzeného vývoja, ktorý eskaloval posledných zhruba 100 rokov. Generácia politikov ľudovej strany, ktorá završila tento vývoj, bola prirodzená elita, ktorá sa presadila v demokratickom politickom zápole, väčšinou vyštudovaná na kvalitných európskych univerzitách a ktorá mala podporu podstatnej väčšiny národa. Je smutným vysvedčením pre súčasné Slovensko, že dodnes na nich najviac útočia nevzdelaní samozvanci bez historického zakotvenia v národe, alebo politici, ktorí svoju legitimitu založili na novembrovom podvode.

Naši vtedajší politici si boli dobre vedomí toho, že sú len správcovia, ktorí zveľaďujú majetok svojich predkov, aby ho odovzdali potomkom. Ich vzťah k Slovensku bol plný úcty a pokory. Svojich spojencov si veľmi vyhľadávali nemohli, mohli hrať iba s kartami, ktoré vtedy rozdávali najväčší európski krupieri, medzi ktorých patrilo aj Anglicko a Francúzsko. No aj so slabými kartami hrali najlepšie ako mohli. A zanechali nám toho dosť. Ba čo sa týka morálky, dá sa povedať, že dodnes žijeme z jej zvyškov. Pretože od konca I. SR sa kresťanská morálka iba rozvracala. Toto neboli politici, ktorí sa prišli nabaliť, o čom je dostatok dôkazov v archívoch či v literatúre, ktorá netrpí zaujatosťou.

Pre úroveň a vzdelanie súčasných kritikov je príznačné, že o I. Slovenskej republike, až na pár ideologických hesiel komunistov, nemajú ani najmenšie znalosti. Veď odkiaľ by ich aj nabrali, keď v školách ich nič nenaučili a všetky pamiatky našej histórie iba ničili a bezhlavo všetko šrotovali?

Úplne najdokonalejší trik na obranu svojej nedovzdelanosti si vymysleli naši marxistickí historici: píšú stále rovnako krivo, ako písali na objednávku totality, ale s kamennou tvárou bezočivo povedia, že teraz je to už výsledok slobodného bádania!

Nemecký filozof Karl Jaspers niekde napísal, že človek je od prírody tvor nedokonalý, preto sa v živote nutne musí niekedy pomýliť, a potom aj zašpiniť. Naše územie pod Tatrami bolo oddávna atraktívne pre našich susedov, ktorí na jeho získanie neváhali použiť všetky dostupné prostriedky. Od priamej agresie, cez podlizovanie sa mocným, až po využívanie služieb piatej kolóny priamo zo Slovenska. To, že takýchto ľudí, ktorí zanietene pracujú pre cudzie záujmy tu máme, nie je nijaká mimoriadna tragédia, nájdú sa v každom národe. A títo si vymysleli mimoriadne zákerný trik – existenciu I. Slovenskej republiky vraj nemožno akceptovať, pretože sa tam diali všelijaké prehmaty, ba aj zločiny. Pričom podľa tejto logiky by vlastne nesmela existovať celá Európa, veď každý má nejaký vrúbik, a to podstatne väčší ako my. Táto lož povinnej nevinnosti bola jedným z najzákernejších trikov, ako postupne Slovákom amputovať chrbticu, aby sa stali ľahkou korisťou číhajúcich predátorov. A hlavne, ako zaviesť kolektívnu sebanenávisť ako novú formu národného povedomia. A potom ich postupne vymazať z dejín, neskôr aj z mapy.

V civilizáciách z úsvitu Európy, v Grécku aj v Ríme, bol marec prvým mesiacom v roku. Aj pre nás je marec prvým mesiacom nášho novodobého úsvitu. V marci sme začali púť, aby sme sa aj my zúčastnili na budovaní Európy a dali osobitnú, kultúrnu a duchovnú pečať tomuto kúsku zeme. Vyšli sme na cestu, ktorej zákutia, zármutky či radostné naplnenia zďaleka nevieme predpovedať. Čo však vieme je, že vzhľadom na našu veľkosť a silu to bude cesta ťažká a zložitá. A aj keď nebude viesť stále len napred, a veľmi často ani svorne, tento mesiac nám musí vždy pripomenúť to najdôležitejšie, že máme byť – verní sebe.

Ján Litecký Šveda

Foto archív

V gulagu s atentátnikom na Tisa

Pokračovanie z 1. strany

Mal sestru Maňu, s ktorou sme chodili upratovať kostol. Keď sa vrátil, sestra Mila prišla na faru a povedala, Jano sa nám vrátil z Ruska. No a my sme pohádzali handry a utekali sme do Košútov.

To bola veľká udalosť.

Veru veľká. Tam sa dvere nezatvárali. I keď to bol malý strážny dom pozostávajúci len z jednej izby, Jankovi rodičia tam vychovali deväť detí. V takej istej vochterni, ako bola vo Zvolenskej Slatine, ale vo Víglaši sa narodil môj manžel. Keď prišiel, prvé čo spravil, tak z nejakého divána kus odpíliť, aby sa mu zmestil do predsieň. To bola jediná možnosť, ako prísť k trochu súkromia.

V ktorom roku sa vrátil?

V roku 1953.

Prečo bývali v strážnom železničarskom domku?

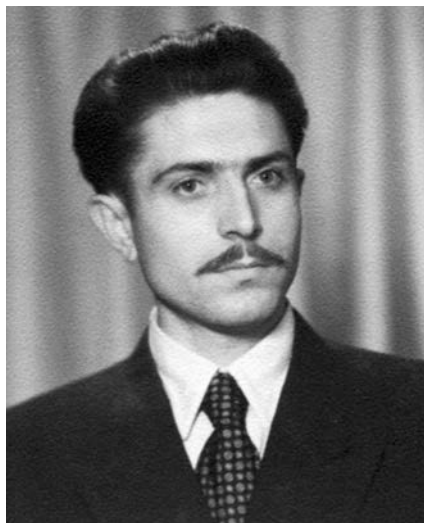
Manželov otec robil strážnika na železnici vo Víglaši. Neskôr ho preložili do Zvolenskej Slatiny, kde sme aj my bývali. Jankov otec pochádzal z Kriváňa pri Detve a keď mal ísť do dôchodku tak si tam rodina postavila dom.

Kedy ste sa vydávali?

V roku 1953 sa vrátil a my sme sa zobrali o dva roky.

Čo ste vy robili?

Po základnej škole som nastúpila

Ján Košút v roku 1954. Foto archív

na notársky úrad, ale po roku 1948, keď zriadili národné výbory a notár musel odísť, sa situácia zmenila. Boli sme zvyknutí na profesionála a odrazu prišiel tajomník z Dobrej Nivy so ženičkou v sukniach a obracal sa na nás slovami: diovča, napíš mi toto. Naozaj človek z ľudu. Neskôr som sa zamestnala v bansko-bystrickom veľkoobchode s odevným tovarom. Tam som robila na plánovacom oddelení. Trinásť rokov som bola doma s deťmi a potom som išla robiť k spojom, kde som si urobila maturitu. To už bolo v Bratislave.

Svadbu ste teda mali v roku

Malý Janko v strede s rodičmi, sestrou a bratom.

Foto archív

1955. Čím vás upútal?

Bol výrečný, spoločenský, veselej povahy, z ničoho nerobil tragédiu, bol to taký svojský človek. A fešák. Bol to jednoducho veľmi dobrý človek, ľudomil.

Neprekážalo vám, že bol zavretý?

Nie, to mi ani nenapadlo, že by sme mali z toho nejaké trápenie.

A ako ste vnímali, že bol v gulagu?

On si to vôbec nezaslúžil. Chlapci dostali povolačacie lístky, že majú nastúpiť na nejaký vojenský výcvik do Sekúľ. Ale keď tam prišli výcvik sa nekonal. Videli, že to k ničomu nevedie, tak odtiaľ ušli. Vrátil sa domov, prišli Rusi a niekto z domácich ich udal.

Prečo?

Že to bol vraj výcvik proti partizánom, alebo čosi také.

Čo robil doma?

Nič, bol vlastne študent, ale neučilo sa, lebo stále bola vojna. Po návrate domov zobrali všetkých Zvolenčanov, ktorí boli v Sekuliach.

Zaujímavé, koľko ľudí dokázalo iným ublížiť, pritom na Slovensku máme najväčší počet tých, čo získali ocenenie Spravodliví medzi národmi za záchranu židov.

Keď začali odvážať židov, prišla pani Róthová do Košútovcov, že potrebuje lístky do Lučenca. Môj svokor jej povedal, že do Lučenca jej nemôže dať lístky, lebo to je už Maďarsko. Ale dal jej ich do hraničnej obce. Svokra jej k nim pribalila chlieb na cestu. Po vojne sa vrátila a poďakovala sa jej, že ten chlieb jej zachránil život. Ešte kúsok z neho doniesla. Myslela si, že v Maďarsku je situácia pre židov lepšia, ale zachránila sa len ona s dcérou. Manžel so synom zahynuli v koncentračnom tábore. To sa nedialo len na Slovensku. To bolo v celej Európe. Ale len nám to stále dávajú za vinu, lebo sme mali kňaza prezidenta.

Ako manžel spomínal na gulag?

Môj muž bol veľký optimista. Hovoril, všetko je to vôľa Božia.

Mladomanželia Košútovci.

Foto archív

Vo svojich spomienkach, ktoré vyšli knižne, popisuje strašné pomery v gulagu.

Aj zima tam bola strašná. Keď sa dostal k stene tak primrzol k múru.

Čo mu najviac pomáhalo?

Bol nábožne založený, optimistický a pochádzal z viacdetskej rodiny, takže bol zvyknutý na tvrdé podmienky.

Ako sa mu podarilo prísť domov?

Najvyšší súd ZSSR ho v roku 1953 rehabilitoval. Ale doma bol ešte 40 rokov označovaný ako protištátny živel. Spreádzali ho posudky, že je vychovaný klérofašistickým smerom, zúčastňuje sa každej pobožnosti, no a s takouto výbavou keď idete do života... Vo Zvolene mal kádrové problémy, tak sa rozhodol, že keď ho tam majú voly naháňať, pôjde radšej on voly naháňať.

Takže bol aj vtipný?

Veľmi. No toho šikanovania mal

dost. Potrebovali sme niekde odísť zo stredného Slovenska. Chcel ísť niekde, kde ho nikto nepozná. V roku 1958

sme mali jedno dieťa, rozhodli sme sa pre družstvo v Čiernej Vode pri Bratislave.

Čo teda na manžela tak doľahlo?

Ťažko sa nám žilo, pretože manžel bol veľmi schopný aj organizačne a nemohol sa zamestnať na svojej úrovni. Do úvahy prichádzali len robotnícke profesie. Aj vo Zvolene robil ako robotník. Mal na starosti zásobovanie uhlím, strategické štátne rezervy a vždy ho tam chodili provokovať nejakí eštabáci. Aby im prezradil, koľko má uhlia a podobne. Toľko chodili, až ho vynervovali, že nakoncon zobral kutáč a vyhnal ich.

To kádrovanie na Čiernej Vode prestalo?

Aj tam ho kádrovali. Išlo to za ním ako tieň. Podal na súd žiadosť o prešetrovanie, prečo tie nezmysly, čo vôbec nie je pravda, o ňom píše do kádrového posudku. Také veci, ktoré nikdy nespravil. Ale keď prišlo k veci, papiere sa na súde stratili. Odvolal sa do Prahy, aj hladovku vyhlásil, ale nepomohol si.

Takže gulag neskončil. Až v roku 1989?

No, to už bol na dôchodku. Keď dovŕšil 60 rokov, hneď odišiel do penzie.

Eva Zelenayová

Dokončenie v budúcom čísle

Na snímke zľava: v hornom rade Ján Gašpar, Július Maťašovský, Dušan Slobodník, Štefan Kanyai, Cyril Otčenáš, Štefan Biba a Ján Košút.

V dolnom rade zľava Ľudovít Šufliarsky, Ladislav Hanáček, Ondrej Bajnok a Juraj Zondliak.

Foto archív rodiny

Neuveriteľná drzosť sudcu

V septembrovom čísle Svedectva v roku 1997 vyšiel článok pod názvom Kauza JUDr. Štefan Minárik. Napísal ho dnes už nežijúci politický väzeň, odsúdený za údajnú špionáž a člen našej organizácie Emil Švec. V článku okrem iného píše aj toto:

„V roku 1974 som mal v Banskej Bystrici tzv. obnovu konania, ktorú viedol veľmi ambicióznym, pribojným a mimoriadne bezohľadným sudcu - súdruh Štefan Minárik.

V tej dobe som býval na povestných leopoldovských samotkách. Sudca Štefan Minárik mi napísal, že ak niečo mám (doplňky), treba ich predložiť, lebo konanie bude asi o 10 dní. Napísal som. Na moje prekvapenie ma zavolať kpt. Žárovka, že to, čo píšem, mám zakázané a list nikde nepôjde... Zmohol som sa len na to, že ide predsa o súd, a to mi nemôže zadržať. Na mieste mi dal 10 dní korekcie a až oveľa neskôr som sa dozvedel, že to bolo vopred dohodnuté s Minárikom.

Mal som odsedených asi 6 dní korekcie, keď ma vyhladovaného eskortovali do Banskej Bystrice k slávnemu súdu a k ešte slávnejšiemu sudcovi Štefanovi Minárikovi.

Na súde sa súdruh Minárik vôbec neobťažoval zaznamenať moju sťažnosť za zadržanie dopisu a korekciu, ale pokojne, akoby sa nič nestalo, viedol pojednávanie k potvrdeniu pôvodného rozsudku. Zákon sem, zákon tam, všetko išlo podľa KSČ.

Odsedel som 5 rokov v Leopoldove a JUDr. Štefan Minárik sa objavil ako superkáder na Najvyššom súde. Nevieť, akú kvalitu tam požadujú. Zistil som, že je dokonca na zozname spolupracovníkov ŠtB, čo je v sudcovskom stave rarita, ale zavážila zrejme jeho všestrannosť a absolútna strata chrbtice, ktorá na Najvyššom súde v tom čase neprekážala. Čo však robí sudcu Štefan Minárik na Najvyššom súde dnes, v čase demokracie, budovania právneho štátu a zdôrazňovania

sudcovej bezúhonnosti, to je pre mňa záhadou. Vysvetlí mi to niekto kompetentný?”

Toľko z článku politického väzňa Emila Šveca. To, čo chcel, aby mu niekto kompetentný vysvetlil, mu až do jeho smrti nevysvetlil nik.

Ako chlapec som robil miništranta v trnavskom kostole v štvrti Tulipán. Na jednej zo svojich kázní pán farár Klárus vyslovil úžasne pravdivú vetu, ktorú mi moja mama aj neskôr často opakovala.

- Drahí veriaci, držte sa iba Božej pravdy, lebo tá je jediná, skutočná a večná. Na tejto Zemi pravda nikdy nebola, nie je a nikdy ani nebude.

Pravdivosť týchto slov som pocítil aj v roku 2014, slovom dvetisíc štrnásť. Na Najvyššom súde SR v Bratislave, kde som bol našťastie už iba ako návštevník, som uvidel súdruha JUDr. Štefana Minárika. Súdi tam aj 24 ro-

kov, slovom dvadsaťštyri rokov po takzvanej „Nežnej revolúcii“ a vykonáva funkciu sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Za socializmu odsúdil za politiku nielen mňa, či Emila Šveca, ale aj ďalších ľudí a súdil ich za údajné náboženské trestné činy. Funkciu sudcu na Najvyššom súde robí aj v súčasnosti, aj keď má už viac ako 70 rokov. A prečo by aj nie? Veď okrem slušnej penzie dostáva za svoju funkciu aj plat, o ktorom aj dnes môže ťažko pracujúci robotník iba snívať.

V roku 1985 nás súdruh JUDr. Štefan Minárik vo funkcii sudcu Najvyššieho súdu v Bratislave odsúdil spolu s Tiborom Novotným a Severínom Cvečkom za údajné podvracanie republiky.

A tak sa ja, bývalý politický väzeň v roku 2014 pýtam rovnako, ako sa pýtal zosnulý politický väzeň Emil Švec v roku 1997: Vysvetlí mi to niekto kompetentný?

Vojtech Ottmar

Sloboda je silný magnet

Dokončenie z minulého čísla

A opäť vás chytili?

S Alinom som sa mal stretnúť na starom moste. Pod ním bola hliadka. Hraničiari na čnoch. Mali sme prepadnúť hliadku, zobrať samopaly a čnom sa plaviť do Devína a tam to stiahnuť doľava. Keď som došiel na miesto, našiel som tam len lístok, že vec je na Kupeckého, tam sa dozviem ostatné. Na Kupeckého od Alinovej sestry som sa dozvedel, že Alino je už na lodi, že nemohol ďalej čakať. On sa dostal cez Taliansko do Austrálie a ja som zostal doma. Hlavne kvôli mojej starej mame a aby neboli opustené naše pozemky.

Tým sa skončila vaša cestovateľská odysea?

Ani nie, bol som ešte aspoň päťkrát na hraniciach. Raz v Jakubove som bol päť metrov od hranice a chytili ma, že som na hraniciach a ďalej nesmiem. Tak som sa s nimi hádal, že kde je tabuľa a kde som ja. Reku, pozerám si rybník. Ale ja som si obzeral terén.

Viac ste sa neoženili?

Oženil som sa v roku 1983, keď som sa vrátil z Leopoldova.

A ujst' ste chceli bez manželky?

Manželka s tým nesúhlasila. Ale keby sa mi to bolo podarilo, prišla by za mnou. Už som vedel, ako na to. Cez Juhosláviu. Takto som pomohol švagrinej dostať sa von.

Čo ste robili do roku 1989?

Najskôr v bani v Ostrave a keď mi zahynul kamarát, vrátil som sa domov, do Jura.

Potešili ste sa nežnej?

Skôr našťval. Tak som zmlátil jedného cigána na tribúne, ako koňa.

Prečo?

Lebo klamal. Jano Budaj ho tam zavolať, aby povedal, ako bolo vo väzení. A on táral, ako tam ničili ľudí, že im nedávali jesť a podobné nezmysly. No on sedel za lúpež, nie ako politický. Hovorili sme im hodinkári, lebo triedili materiál. A odmietali ro-

Jozef Herman

biť. Na nás, politických, raz mesačne, v utorok, púšťali psov. A čo s nami robili na samotkách? Do cely 2x3 metre nám podali ešus s kávou, štvrtku chleba a 25 kilové vrece s korálkami. To železnobrodské sklo sme navliekali v bývalej hasičiarni. Keď som nesplnil normu, dostal som len dva knedlíky, namiesto troch. Ak sme chceli žiť, museli sme ťahať. Oni sa

mali veľmi dobre. Mali voľný pohyb a my sme boli stále zavretí na samotách. Raz do týždňa sme sa išli okúpať, pochodovali sme až do kúpeľne, tam dve minúty tiekla voda, nebola šanca sa dostať pod sprchu. Raz do mesiaca nám premietali filmy. Tam však nikto nechcel ísť. Vštepovali do nás vyložené hlúposti. Raz celé predpoludnie dávali Brežnevov pohreb. Išlo nás roztrhnúť, lebo sa nedalo ísť ani na vecko. No, prežili sme to. Ale museli sme sa stať chameleónmi. Každému vravím, keď sa hneď neprefarbíš na chameleóna tak väznicu neprežiješ.

Rehabilitovali vás?

Áno, plne, aj trest za ublíženie na zdraví. Vyčistili všetky moje tresty.

Čomu sa venujete na dôchodku?

Keď nám v reštitúciách vrátili majetky, začal som sa zaoberať poľovníctvom. Pozemky sme mali na kraji lesa, vyrástli sme na divine, vraciam sa k tomu, čo mi bolo najbližšie.

Už vás neláka svet?

Láka, ale nie tak, ako kedysi. Dnes sa dá ísť kdekolvek. My sme za túžbu po slobode platili jej úplnou stratou. Niektorí aj životom.

Eva Zelenayová

Na Cintoríne Vrakúňa J. Herman prvý sprava.

Foto Vlastimil Morávek

Vytláčajú nás tí istí

Občan štátu, ktorý nechce mať s nikým nič, nebude poukazovať na nedostatky, na zlo či na nespravodlivosť. Takéto poznanie by sa však nemalo vzťahovať na žiadneho člena PV ZPKO. Myslím si, že na našej organizácii sa prejavuje fakt, že po páde režimu v bývalom Česko-Slovensku sa prvými kapitalistami stali synovia a dcéry bývalých nomenklatúrnych kádrov strany, ich prísluho-vači, príslušníci ŠtB, stranícki aparát-níci. Teda za novodobou štruktúrou moci stoja aj bývalí vysokí funkcioná-ri od okresných orgánov až po ústredný výbor strany. Pretransformovali sa na demokratov a votreli do rozličných politických strán. Ako ich nominanti prevzali po voľbách funk-cie starostov obcí, primátorov miest, pozície v rôznych štátnych inštitú-ciách, stali sa akcionármi spoločnosti, majiteľmi firiem, investormi, develo-permi, ovládajú štátny i súkromný sektor. Veľmi rýchlo sa adaptovali v nových podmienkach a dokonca si privlastňujú hodnoty Novembra 1989. Umlčievajú nás rôznym spôsobom. Našu organizáciu robia

závislou na štátnom rozpočte, ale svoju moc nám dávajú pocítiť aj iným spôsobom.

Tak sa stalo aj v našom okrese Trebišov, kde po voľbách v roku 2012 nové vedenie mesta rozhodlo o odobratí priestorov klubu dôchod-cov, kde členovia trebišovskej poboč-ky PV ZPKO mávali výročné členské schôdze. Vybojovaná demokracia cez utrpenie bývalých politických väzňov komunistického režimu je de-formovaná a privlastňovaná tými, ktorí ich do roku 1989 prenasledo-vali a väznili. Dôkazom toho, ako sa správa slovenský národ, sú aj voľby do Košického samosprávneho kraja. Len niečo cez šesť percent voličov rozhodlo o tom, že jeho staronovým predsedom sa stal bývalý člen KSS a spolupracovník ŠtB JUDr. Zdenko Trebuľa. Ak by ho navštívili predsta-vitelia PV ZPKO, pomohol by im? Predvolebné heslo Trebuľu bolo „Spájame ľudí v našom kraji“, čo veľmi pripomína heslo bývalého režimu „Proletári všetkých krajín spojte sa!“

Nečakajme, že organizácii PV

ZPKO niekto sám od seba príde na pomoc. Príspevok od štátu je slabá satisfakcia. Ak budeme mlčať, vezmú nám aj to, čo máme. Obávam sa, že ak vymrieme, náš odboj budú mladej generácii interpretovať ako brzdu vo vývoji. Lebo pozorujeme plánované zabúdanie, ako aj vyše dvadsaťročné deformovanie mladej generácie. Ekonomická likvidácia PV ZPKO je iba začiatok ich úsilia. Ako veľkolepo sa po roku 1948 organizovali pietne spomienky. A dnes? Akoby komunis-tická totalita ani nejstvovala. Akoby nebolo popravených, väznených, perzekvovaných... V súčasnosti sme vzdialení od takýchto prezentácií, zviditeľňovania doby, v ktorej sa diali ukrutnosti. V súčasnosti narastajúca mravná, duševná a citová bieda nás priam burcuje a núti, aby sme vo všetkých štruktúrach našej organizá-cie zachraňovali to, čo hynie. Máme svoje korene v bolestných skúsenos-tiach z obdobia totality, ale aj zo súčasného vývoja štátu a spoločnosti. Prejavme svoju odvahu, keď vývoj nejde správnym smerom.

Mikuláš Tóth

STALO SA

■ **1. apríla 1943** nemecké vojsko obja-vilo v lese pri ruskej obci Katyň masové hro-by vyše 4000 poľských dôstojníkov, ktorých bolševici vyvraždili po uväznení v zajatec-kom tábore Kozelsk. Členom medzi-národnej lekárskej komisie bol aj profesor patologickej anatómie na lekárskej fakulte Slovenskej univerzity Dr. František Šubík (básnik Andrej Žarnov).

■ **2. apríla 2005** zomrel Ján Pavol II..

■ **11. apríla 1969** sa na Námestí oslo-boditeľov v Košiciach na protest proti sovietskej okupácii upálil slovenský vojak Mi-chal Leučík zo Sečovskej Polianky. Na roz-diel od podobného gesta českého študenta Jana Palacha, tento čin bol úplne utajený, lekárske dokumenty zničené a všetci svedkovia a príbuzní prinútení k mlčaniu.

■ **18. apríla 1947** bol na dvore Justič-ného paláca v Bratislave popravený obesením prvý prezident Slovenskej republi-ky katolícky kňaz ThDr. Jozef Tiso.

■ **22. apríla 1990** pápež Ján Pavol II. navštívil Slovenskú republiku.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s ne-štandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: 4000128109/3100, špecifický symbol: 1212**, alebo sa kontaktujte na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo.

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 91 rokov, 15. marca 2014, zomrela **Elena HRAŠKOVÁ**, dlhoročná členka regionálnej organi-zácie PV ZPKO v Banskej Bystrici. Posledná rozlúčka sa konala 18. marca 2014 na mestskom cintoríne v Ban-

skej Bystrici. Zúčastnil sa na nej člen výboru pán Uhrík.

† Vo veku 87 rokov, 20. januára 2014, zomrel **Ján HRANÁK**, dlhoroč-ný člen PV ZPKO v Prievidzi. Posledná rozlúčka sa konala 22. januára 2014 na cintoríne v Prievidzi.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť.

PRIPOMÍNAME SI

V apríli si pripomíname životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

50 rokov

Ihnák Marek, Košice 25.4.1964
Dominová Eleonóra, Nemšová 15.4.1964

55 rokov

Horníková Jaroslava, Ing., Krásno 2.4.1959

60 rokov

Louda Bohumil, Nitra 10.4.1954

65 rokov

Filip Stanislav, Banská Bystrica 15.4.1949

70 rokov

Dekýš Ján, Lovča 5.4.1944

75 rokov

Slezáková Eva, Banská Bystrica 19.4.1939

80 rokov

Vyšňovský Albert, Vyšný Slavkov 12.4.1934
Kožiková Anna, Turzovka 13.4.1934

81 rokov

Rybárová Elena, Hrušové 19.4.1933

83 rokov

Neštráková Katarína, Sered' 30.4.1931
Nižňanský Juraj, Vrbové 16.4.1931

84 rokov

Vargová Dagmar, Hurbanovo 14.4.1930

Hampelová Mária, Prievidza 13.4.1930

85 rokov

Horošková Anna, Piešťany 18.4.1929

87 rokov

Labuda Michal, Nitra 30.4.1927
Šumichrastová Anežka, Trenčín 1.4.1927

Kotúček Milan, Ružomberok 13.4.1927

88 rokov

Cibík Ján, Dulov 10.4.1926

89 rokov

Fojtková Anastázia, Banský Studenec 22.4.1925

90 rokov

Horváthová Gabriela, Prievidza 9.4.1924

92 rokov

Skladan Štefan, Hliník nad Hronom 12.4.1922

Koňakovská Albína, Modra 8.4.1922

95 rokov

Haruštiak Ján, Hlohovec 17.4.1919

**Jubilantom srdečne
blahoželáme.**

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Bačinský Pavol, Jarovnice	3 EUR	Špaková Mária, Levoča	25 EUR
Puškás Július, Malá Trňa	3 EUR	Hudecová Agnesa, Bratislava	7 EUR
Matejka Vladimír, Bratislava	3 EUR	Kucharovicová Eva, Bošáca	13 EUR
Krškova Mariana, Topoľčany	3 EUR	Kožáková Adela, Veľké Kostolany	3 EUR
Horváthová Mária, Križovany nad Dudváhom	3 EUR	Cirinová Margita, Bratislava	3 EUR
Šustová Petronela, Piešťany	50 EUR	Peško Fridolín, Modra	3 EUR
Chorváthová Mária, Tvrdosín	3 EUR	Tihláríková Alžbeta, Senica	3 EUR
Ujčeková Ľudmila, Likavka	3 EUR	Melek Jozef, Námestovo	43 EUR
Zacková Anna, Visolaje	13 EUR	Matejová Mária, Nová Dubnica	3 EUR
Petrgalovičová Irena, Žiar nad Hronom	3 EUR	Dješková Alžbeta, Rimavská Sobota	3 EUR
Takáčová Helena, Košice	3 EUR	Gregušová Jolana, Levoča	5 EUR
Panáková Mária, Bratislava	13 EUR	Mišút Ladislav, Veľké Rovné	43 EUR
Oláh Jozef, Bratislava	43 EUR	Ištoňa Marcel, Torysa	3 EUR
Marónová Mária, Bratislava	13 EUR	Havřila Vladimír, Bratislava	100 EUR
Harušťák Ján, Šulekovo	3 EUR	Porubská Patrícia, MUDr., Bratislava	3 EUR
Jendrušáková Viera, Čadca	3 EUR	Zelenka Pavol, Gajary	6 EUR
Krivošová Emília, Liptovský Hrádok	3 EUR	Káčer Marian, Rišňovce	5 EUR
Strieborná Mária, Bratislava	13 EUR	Bátorová Ľudmila, Veľké Chlievany	3 EUR
Benca Róbert, Malacky	23 EUR	Gajdošová Emília, Hlohovec	13 EUR
Plaštiaková Mária, Nitra	40 EUR	Straková Melánia, Piešťany	3 EUR
Švihoríková Jolana, Hájske	13 EUR	Bednár Vojtech, Trstená	3 EUR
Mlynáriková Agáta, Prievidza	13 EUR	Jancová Františka Ilava	23 EUR
Greguš Vladimír, Banská Štiavnica	3 EUR	Hrašková Kveta, Lutilla	3 EUR
Gáblíková Bernadeta, Štiavnik	3 EUR	Gdovič Ján, Vranie	3 EUR
Ponechal Ernest, Teplička nad Váhom	93 EUR	Lukáčová Mária, Bardejov	6 EUR
Grenda Štefan, MUDr., Poprad	3 EUR	Mikulášik Peter, Kežmarok	8 EUR
Đurica Milan, Bratislava	20 EUR	SebEURK Pál, Štítnik	3 EUR
Španík Igor, Bratislava	13 EUR	Masaryk Benjamin Jozef, Bratislava	10 EUR
Košútová Jana, Bratislava	30 EUR	Migrašová Oľga, Bratislava	3 EUR
Oravcová Bohumila, Malacky	10 EUR	Molitor Pavol, Malé Leváre	8 EUR
Glausová Alžbeta, Viničné	13 EUR	Mužila Dominik, Dolný Kubín	5 EUR
Szucsova Eva, Komárno	3 EUR	Filová Marta, Žilina	3 EUR
Markovičová Helena, Topoľčany	3 EUR	Paligová Oľga, Bratislava	31 EUR
HEURman Štefan, MUDr., Trenčín	3 EUR	Krajňák Jozef, Veľká Lomnica	50 EUR
Tabačár Ján, Trenčianske Teplice	3 EUR	Blublová Jana, PaeDr., Ivanka pri Dunaji	8 EUR
Mičuda Pavol, Slávnica	13 EUR	Sloboda Karol, Trnava	8 EUR
Kvanta František, Hlohovec	3 EUR	Šablatura Svätopluk, JUDr., Bratislava	3 EUR
Michalina Emil, Čadca	5 EUR	Krištinová Anna, Skalica	3 EUR
Strapcová Matilda, Dolný Kubín	10 EUR	Herman Roman, Trenčín	3 EUR
Koziar Milan, Ilava	13 EUR	Hromádka Marian, Trnava	3 EUR
Gašparovičová Marcelka, Bystrica	3 EUR	Kubačková Mária, Bratislava	13 EUR
Mihalík Anton, Žarnovica	3 EUR	Đuriak Július, Veľké Chlievany	5 EUR
Zimenová Jana, Varín	13 EUR	Lacková Ľudmila, Bratislava	8 EUR
Kristanová Jolana, Kecerovce	3 EUR	Šilhavá Mária, Bratislava	23 EUR
Faix Jozef, Svit	10 EUR	Braxatórová Anna, Bratislava	93 EUR
Kmecová Judita, Poprad	20 EUR	Mračna Jozef, JUDr., Moravský Sv. Ján	13 EUR
Hvizdoš Milan, Beharovce	3 EUR	Horošková Anna, Piešťany	23 EUR
Polčicová Terézia, Dubová	23 EUR	Korecová Mária, Nitra	21 EUR
Bárta Alexander, Bádce	8 EUR	Mada Milan, Nitra	11 EUR
Rim.kat. farský úrad Lefantovce	3 EUR	Paulovič Ľudovít, Nitra	30 EUR
Čičko Ján, Moravské Lieskové	3 EUR	Sarvaš Miroslav, Nitra	11 EUR
Svoreň Ján, Hriňová	8 EUR	Sobotová Emília, Nitra	11 EUR
Búryová Gabriela, Nová Baňa	18 EUR	Kompánková Anna, Brezno	3 EUR
Aneška Šťastná, PaeDr., Láb	10 EUR	Horný Ernest, Holíč	3 EUR
Belas Ladislav, Nitra	3 EUR	Lexmann Pavol, Bánovce nad Bebravou	8 EUR
Vargová Františka, Zlaté Moravce	3 EUR	Svoreň Peter, Bratislava	30 EUR
Mičkovic Jozef, Trenčín	3 EUR	Moncmann Michal, Bratislava	10 EUR
Jadrná Anna, Madunice	3 EUR	Hošťák Pavol, Nová Dubnica	20 EUR
Zsolnai František, Valaská	3 EUR	Miček Jozef, Oravská Lesná	20 EUR
Đubek Karol, Kysucké Nové Mesto	3 EUR	Brhlívičová Lívia, Bratislava	8 EUR
Droppa Adam, Liptovský Mikuláš	3 EUR	Brichta Ján, Ing., Bratislava	13 EUR
Kallová Magdaléna, Považská Bystrica	13 EUR	Magurský Vojtech, MUDr., Martin	43 EUR
Štúrik Miroslav, Zliechov	13 EUR	Baláž Jozef, Trenčín	3 EUR
Liška Jozef, Nováky	3 EUR	Holeštiak Pavol, Žilina	50 EUR
Hottmar Milan, Prievidza	3 EUR	Farkaš Imrich, Spišské Vlachy	0 EUR
Nemec Miro, Ludanice	4 EUR	Gažáková Antónia, Nová Dubnica	43 EUR
Šulej Matej, Veľká Lomnica	3 EUR	Kolada Vladimír, Námestovo	3 EUR
Gdovin Štefan, Čelovce	3 EUR	Olosová Anna, Valaská Dubová	3 EUR
Ferenčíková Terézia, Závod	3 EUR		
Tomana Milan, Mgr., Trnava	3 EUR		
Poláčková Anna, Bratislava	15 EUR		
Bielíková Alžbeta, Jablonov	8 EUR		

Darcom úprimne ďakujeme.

S-ŠtB, VŠEO Banská Bystrica

Název útvaru

ÚSTAV PAMÄTI NÁRODA SLOVENSKEJ REPUBLIKY STUPEŇ UTAJENIA ZRUŠENÝ podľa § 8 zákona NR SR č. 241/2001 Z.z. Dňa: 16. 01. 2014 Podpis: [signature]

Po vyplnení
PRÍSNE TAJNÉ!

Výtisk č. prvopis

ROZHODNUTÍ

V súlade s článkom 31 služebného predpisu A-oper-II-1 a s prihliadnutím k metodickým pokynům náčelníka SEO FMV k tomuto predpisu, komise zřízená náčelníkem S-ŠtB Ban. Bystrica, rozkazem č. 4/1978 prostudovala písemnosti uložené v archivu SEÚ (SEO FMV) v roce - pod archivním číslem S-715 na osobu (osoby):

T A R N Ů C Z Y Arpád, nar. 11.4.1936 Nováky, bt. tamtiež.

- V roku 1950 sa menovaný pokúšal o ilegálne prekročenie ŠH do NSR. Okresným súdom v Tepliciach bol odsúdený na 6 mesiacov OS nepodmienečne.
- Ďalej k menovanému v materiáloch sa nachádzajú poznatky, že v roku 1950 bol tiež členom skupiny v Novákoch, ktorá mala v úmysle prepadnúť stanicu ZNB za účelom získania zbraní a tieto použiť na likvidáciu funkcionárov KSS. Táto skupina rozširovala tiež rôzne letáky, ktoré boli zamerané proti nášmu zriadeniu. Menovaný verejne propagoval západný spôsob života. Mal tiež v úmysle odфотографovať závod BUČINA Zvolen a emigrovať do USA, kde mal príbuzného.
- TARNŮCZY otec bol veľkostatkárom v Novákoch,

a rozhodla

materiál pod arch.č. S-715 preregistrovať do fondu T a ponechať v úloží archívu do roku 2007 z týchto dôvodov:

- menovaný v roku 1950 bol členom protištátnej organizácii v Novákoch, ktorá mala za cieľ likvidáciu funkcionárov KSS.

ÚSTAV PAMÄTI NÁRODA
 Nám. Slobody 6
 817 83 BRATISLAVA 15

MV č. skl. 745